

ผลของการให้คำปรึกษาคอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบ
ต่อความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ศุภณี เล็บขาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

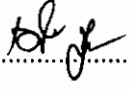
สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

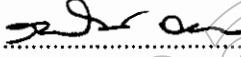
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2552

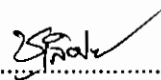
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ คุณฎี เล็บขาว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

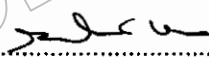

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.เพ็ญภา กุลนาคล)

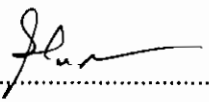

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ นาควิมล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล)

..... กรรมการ
(ดร.เพ็ญภา กุลนาคล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ นาควิมล)

..... กรรมการ
(ดร.รวีวรรณ เผ่ากัณหา)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แอ้มกสิกร)

วันที่ 26 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.เพ็ญนภา กุลนภาคล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระพีพันธ์ ฉายวิมล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณา สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจน ให้กำลังใจในการทำงาน ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบว่าการที่ได้ศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาการให้คำปรึกษา เป็นโอกาสที่ดีงามในชีวิตและเหมาะสมกับตนเอง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและตระหนักในคุณค่า ที่ท่านอาจารย์มอบให้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านในการตรวจสอบเครื่องมือและเสียสละเวลา อันมีค่าในการแนะนำสิ่งที่เป็ประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา ประยุกต์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษหลักสูตรจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ขอขอบพระคุณนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านได้กรุณา ถ่ายทอดความรู้ผ่านผลงานทางวิชาการของท่านแก่ผู้วิจัย นำมาสู่ความสำเร็จของงานวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครอบครั ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีซึ่งในการเข้าร่วมการวิจัย หัวหน้าหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์และพี่น้องพยาบาลในหอผู้ป่วยทั้งสองโรงพยาบาลที่เสียสละ เวลาปฏิบัติงานแทนให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา เพื่อนร่วมรุ่นวิทยาลัย พยาบาลกองทัพเรือรุ่นที่ 28 ทุกท่าน เรือเอกหญิงเสาวลักษณ์ วรศานต์ ที่เป็นกำลังใจให้อุดทน และต่อสู้กับอุปสรรคในใจตนเองจนผ่านพ้นมาได้

ขอขอบพระคุณคุณพ่อประจักษ์ คุณแม่ละมุล เล็บขาว พี่ชายที่รักนายแพทย์ปิยะ เล็บขาว ผู้ที่ให้ชีวิต สติปัญญาคอยช่วยเหลือในทุกด้านและเป็นพลังใจที่เข้มแข็งมาโดยตลอด คุณวิภาภรณ์ ชารมลัย ที่คอยช่วยเหลือด้วยรัก ห่วงใย ยามพบอุปสรรคและกระตุ้นให้เกิดพลังในการทำงาน

คุณงามความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา บูชาครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน และบูชาพี่ชายนายปรีนทร์ เล็บขาว ส่วนหนึ่งของพลังใจ ที่ไม่เคยจางหายจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

คุณหญิง เล็บขาว

49923126: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: การให้คำปรึกษาคครอบครัวแบบกลุ่ม/ ความเข้มแข็งของครอบครัว/

ผู้ป่วยโรคเบาหวาน

คุณฉวี เล็บขาว: ผลของการให้คำปรึกษาคครอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบต่อความเข้มแข็งครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน (THE EFFECTS OF FAMILY SYSTEM THEORY GROUP COUNSELING ON FAMILY STRENGTH IN DIABETES MELLITUS PATIENT FAMILIES) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เพ็ญภา กุลนาคัด, กศ.ศ. ระพีพันธ์ ฉายวิมล, ค.ศ. 232 หน้า. ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาคครอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบต่อความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคครั้งนี้เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานและครอบครัว เข้ารับการรักษาที่แผนกตรวจโรคผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จำนวน 10 ครอบครัว ที่มีคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 สุ่มให้เป็นกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 5 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวานและโปรแกรมการให้คำปรึกษาคครอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบ ดำเนินการศึกษาคการให้คำปรึกษาคครอบครัวจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ติดต่อกันโดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองประเภทสององค์ประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งองค์ประกอบ แบ่งการศึกษาคออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนศึกษาค ระยะหลังศึกษาค และระยะติดตามผล วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่มและทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีนิว - แมนฮูล์

ผลการศึกษาคพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวานกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวแตกต่างจากครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวานกลุ่มควบคุมในระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวานกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวระยะก่อนทดลอง ระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

49923126: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY; M.Sc.

(COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORDS: FAMILY SYSTEMS THEORY/ FAMILIES STRENGTH/ DIABETES
PATIENT FAMILIES

DUSSADEE LEEKHAO: THE EFFECTS OF FAMILY SYSTEM THEORY GROUP
COUNSELING ON FAMILY STRENGTH IN DIABETES MELLITUS PATIENT FAMILIES.

ADVISORY COMMITTEE: PENNAPA KOOLNAPHADOL, Ed.D., RAPIN CHAIVIMOL,
Ph.D. 232 P. 2009.

This research aimed to study the effects of Family System Theory group counseling on family strength of Diabetes Mellitus patient family. The research was experiment design. The sample composed of ten patient family on Out Patient Department in Fort Somdej Phra Buddha Yodfa Chulaloke Maharaj Hospital at Roi - Et province, who had family strength score less than 25th percentile. They were randomly assigned into two groups equally: an experimental group and a control group with five family members in each. The instruments which were used in this research were the measurement test of family strength in Diabetes Mellitus and the interventional program of the Family System Theory group counseling. The interventional program included 10 sessions. Each session lasted about 90 minutes. The control group was on routine schedule treatment at the hospital. The research design was two - factor experimental with repeated measures on one factor. In fact, the study was divided into 3 phases: the pre - test phase, the post - test and the follow - up phase. The data were analyzed using repeated measure analysis of variance: one between - subject variable and one within - subjects variable and were tested to pair differences among means with use of the Numan - Keuls Procedure.

The results revealed that the levels of Family strength in the study and the control groups were significant interaction at .05 level when measured in the post - test and the follow - up phases. The levels of Family strength in the study group in the post - test and the follow up phases were statistically significant at .05 level from these in the pre - test phase.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว.....	14
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของครอบครัว.....	18
เอกสารเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัวผู้ป่วยโรคเรื้อรัง.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาครอบครัว	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ความเข้มแข็งของครอบครัว และผู้ป่วยโรคเรื้อรังและครอบครัว	66
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
วิธีการดำเนินการทดลอง	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	82
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	96
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	97
สมมติฐานของการวิจัย	97
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
อภิปรายผลการวิจัย	99
ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	128
ภาคผนวก ก	129
ภาคผนวก ข	133
ภาคผนวก ค	204
ภาคผนวก ง	221
ภาคผนวก จ	227
ประวัติย่อของผู้วิจัย	232

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความแตกต่างของการให้คำปรึกษากลุ่มและการแนะแนวเป็นกลุ่ม.....	59
2	จำนวนร้อยละและข้อมูลทั่วไปของสามี ภรรยาในกลุ่มตัวอย่าง.....	84
3	คะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ได้รับการให้คำปรึกษา ครอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนทดลอง หลังทดลองและระยะติดตามผล	85
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วย โรคเบาหวานที่ได้รับการให้คำปรึกษารอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบ และกลุ่มควบคุมในระยะเวลาต่าง ๆ ของการทดลอง	86
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัว ผู้ป่วยโรคเบาหวานระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	89
6	ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	91
7	ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	91
8	ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	92
9	ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาการทดลองของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่ได้รับการให้คำปรึกษารอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบ.....	92
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่ได้รับการให้คำปรึกษารอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบ ในระยะก่อนทดลอง ระยะหลังทดลอง ระยะติดตามผลและทดสอบรายคู่ด้วยวิธีนิวแมน – คูลส์ (Newman - Keuls Procedure).....	93
11	ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาการทดลองในครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน กลุ่มควบคุม.....	94
12	ผลการเปรียบเทียบระดับน้ำตาลในเลือด (FBS) และค่าฮีโมโกลบินเอวันซี (HbA1C) ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	ค่าดัชนี <i>IOC</i> ของแบบวัดจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ..... 205
14	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดรายข้อและค่าความเชื่อมั่นแบบวัดความเข้มแข็ง ของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน..... 206
15	คะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง 207

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
2 แสดงระดับความสามารถในการแยกตนเองออกจากครอบครัวของเมอร์เรย์ โบเวน	53
3 แบบแผนการทดลอง	79
4 แผนภูมิเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่ได้รับการให้คำปรึกษาครอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบและกลุ่มควบคุม ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	87
5 แผนภูมิเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้มแข็งของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลที่ได้รับ การให้คำปรึกษาครอบครัวแบบกลุ่มตามทฤษฎีระบบและกลุ่มควบคุม	88
6 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาต่อความเข้มแข็ง ของครอบครัวผู้ป่วยโรคเบาหวาน.....	90